HE 290/2022 vp Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta 8.12.2022

Lapin kauppakamarin lausunto asiasta: Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi eräiden Euroopan laajuisen liikenneverkon hankkeiden lupamenettelyistä ja muista hallinnollisista menettelyistä sekä laeiksi liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain ja ratalain 74 §:n muuttamiseksi

Lapin kauppakamari kiittää mahdollisuudesta jättää kirjallinen lausunto asiasta eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnalle.

Tilannekuva

Lappi on vientimaakunta, ja pienestä väestömäärästä huolimatta tuottaa yli kuusi prosenttia koko Suomen tavaraviennistä. Toimivat liikenneyhteydet ja väylät rajojen yli ovat maakunnalle tärkeitä niin tavaraviennissä kuin kansainvälisessä matkailussakin. Lapin kauppakamarin toteuttaman selvityksen mukaan pohjoisen rajat ylittävän alueen investointipotentiaali (Pohjois-Suomi, Pohjois-Ruotsi ja Pohjois-Norja) on yhteensä 160 miljardia euroa. Pohjoisessa tulee käynnistymään seuraavan vuosikymmenen aikana useampia jätti-investointeja, jotka lisäävät kuljetusten määrää.

Muuttunut geopoliittinen tilanne ja tarve turvata yhteiskunnan toimivuus, huoltovarmuus ja turvallisuus kaikissa oloissa korostaa suvia maayhteyksiä länteen, sekä Ruotsiin että Norjan satamiin Narvikiin ja Tromssaan. Toimivat logistiset yhteydet rajojen yli pohjoisessa ovat tärkeitä koko Suomen kehityksen kannalta. Lapissa on Suomen ainoat maayhteydet sekä Norjaan että Ruotsiin.

Lapin kauppakamarin lausunto hallituksen esityksestä

Esityksellä pannaan täytäntöön Smart TEN-T-direktiivin edellyttämät muutokset kansalliseen lainsäädäntöön. Lain tavoitteena on vähentää TEN-T-infrastruktuurihankkeiden viivästymisiä rajoittamalla lupamenettelyn kokonaiskestoa ja nimeämällä yksi koko lupaprosessista vastaava viranomainen (Liikenne- ja viestintävirasto). Direktiiviä sovelletaan lupamenettelyihin TEN-T-ydinverkon hankkeissa, joiden kokonaiskustannukset ylittävät 300 miljoonaa euroa.

Lisäksi maanteiden toiminnallisesta luokasta päättämistä koskevia säännöksiä ehdotetaan muutettavaksi niin, että maantien kuulumisesta valta-, kanta-, seutu- tai yhdysteihin päättäisi Liikenne- ja viestintävirasto Väyläviraston tai ELY-keskuksen esityksestä. Väylävirasto vastaisi esityksen tekemisestä, jos esitys koskisi valta- ja kantateitä tai usean ELY-keskuksen aluetta.

Lapin kauppakamari kannattaa esitystä Smart TEN-T direktiivin täytäntöönpanoon liittyvistä lupamenettelyjen enimmäiskeston määrittelystä ja yhden vastuullisen lupaviranomaisen nimeämisestä sekä esitystä maanteiden toiminnallisesta luokasta päättämisestä.

Korostamme, että **myös tämän lain soveltamisalaan kuulumattomien pienempien ja TEN-T-ydinverkon ulkopuolisten hankkeiden sujuva eteneminen tulee varmistaa.** Yleisesti pidämme tärkeänä kaikkien investointihankkeiden nopeaa ja joustavaa etenemistä, lupamenettelyitä tulisi pyrkiä sujuvoittamaan kautta linjan.

Huomautamme, että kaikessa väyliin liittyvässä päätöksenteossa, ml. maanteiden luokittelu, on **tärkeää huomioida maayhteydet rajan yli länteen. Suomen menettelyjen tulee olla mahdollisimman**

yhdenmukaiset naapurimaiden kanssa ja tukea sujuvan rajat ylittävän liikenteen kehittymistä. Väyläverkon tulee muodostaa yhtenäinen kokonaisuus paitsi valtakunnallisesti, niin myös rajat ylittäen. Tämä vaatii yhteistyötä naapurimaiden kanssa.

Lisäksi tärkeää on huolehtia, että lakiesityksessä mainittu valmisteluyhteistyö aluetasolla (maakuntaliitto, kunnat), sekä vuoropuhelu liikennehallinnon ja alueellisen liikennejärjestelmäsuunnittelun kanssa on toimivaa ja elinkeinon näkemykset tulevat huomioiduksi alueellisen liikennejärjestelmätyön kautta.

Maanteiden luokitukseen liittyen katsomme myös, että jatkossa luokkia arvioitaessa sekä kunnossapidon päätöksiä tehtäessä tulee huomioida entistä paremmin teiden rooli tavaraliikenteessä. Tietyillä teillä henkilöliikenteessä rooli on pääosin paikallinen tai seudullinen, mutta rooli voi olla keskeinen pitkän matkan valtakunnalliselle tavaraliikenteelle.

Lisätiedot:
Toimitusjohtaja Liisa Ansala, liisa.ansala@chamber.fi, p. 044 577 7514
Edunvalvontapäällikkö Hanna Baas, hanna.baas@chamber.fi, p. 040 665 8720